

ย่อสรอย : ลำดับเหตุการณ์โครงการเขื่อนสาละวิน

รวบรวมโดย มูลนิธิฟื้นฟูชีวิตและธรรมชาติ
ธันวาคม 2550

พ.ศ. 2522 การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) ประกาศที่จะศึกษาโครงการผันน้ำจากลำน้ำสาขาของแม่น้ำโขงและแม่น้ำสาละวิน จำนวน 14 โครงการ

พ.ศ. 2524 กฟผ. เสนอรายงานการศึกษาโครงการไฟฟ้าพลังน้ำสาละวินชายแดนไทย-พม่า ประกอบด้วยเขื่อนสาละวินตอนบน และเขื่อนสาละวินตอนล่าง กำลังการผลิต 4,540 เมกะวัตต์ และ 792 เมกะวัตต์ ตามลำดับ

พ.ศ. 2532 คณะรัฐมนตรีมีมติแต่งตั้งคณะทำงานร่วมเพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในการพัฒนาโครงการไฟฟ้าพลังน้ำในแนวชายแดนไทย-พม่า โดยมีผู้แทนจากการไฟฟ้าพม่า, สำนักงานพลังงานแห่งชาติ และ กฟผ. ร่วมเป็นคณะทำงาน

พ.ศ. 2534 คณะทำงานร่วมเห็นชอบรับความช่วยเหลือด้านการเงิน จากบริษัทพัฒนาพลังงานไฟฟ้า (Electricity Power Development Company) หรือ อีพีดีซี ของญี่ปุ่น โดย อีพีดีซี เป็นผู้จัดทำการศึกษาเบื้องต้นของโครงการ

พ.ศ. 2535 รายงานการศึกษาความเป็นไปได้เบื้องต้นแล้วเสร็จ โดย อีพีดีซี เสนอโครงการไฟฟ้าพลังน้ำ 8 โครงการ กำลังผลิตติดตั้งรวม 6,397.5 เมกะวัตต์ ใช้เงินลงทุนประมาณ 5,120 ล้านดอลลาร์ (ประมาณ 215,040 ล้านบาท) หรืออาจสูงถึง 7,000-8,000 ล้านดอลลาร์ ตามรายงานสรุปของธนาคารพัฒนาเอเชีย หรือ เอดีบี และนอร์คอนซัล ทั้งนี้โครงการเขื่อนสาละวินตอนบนและเขื่อนสาละวินตอนล่าง อยู่ในข้อเสนอแน้นด้วย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ กฟผ. ในปี 2524

มิถุนายน 2535 นอร์คอนซัลเสนอรายงาน "การส่งเสริมความร่วมมือในอนุภูมิภาคระหว่างกัมพูชา, ลาว, ไทย, เวียดนาม และมณฑลยูนนาน ประเทศจีน" ต่อเอดีบี โดยเสนอให้ศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการสร้างเขื่อนในลุ่มน้ำสาละวินทั้งหมด รวมถึงโครงการเขื่อนสาละวินตอนบน และเขื่อนสาละวินตอนล่าง

พ.ศ. 2536 คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบแผนการผันน้ำจากลุ่มน้ำสาละวินลงสู่ลุ่มน้ำเจ้าพระยา โดยบรรจุโครงการเขื่อนสาละวินไว้ในแผนงานดังกล่าวด้วย

มกราคม 2538 พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ) ระบุภายหลังเดินทางไปเยือนพม่าว่า นายพลชิน ยูน เห็นด้วยกับรายงานการศึกษาความเหมาะสม และพร้อมที่จะสนับสนุนให้มีการก่อสร้างเขื่อนสาละวินในพื้นที่ที่ไม่มีความขัดแย้ง

พฤษภาคม 2538 บริษัท ปิญา คอนซัลแตนท์ จำกัด จัดทำการศึกษาความเหมาะสมเบื้องต้นของโครงการผันน้ำสาละวิน-เมย-เขื่อนภูมิพล เสนอต่อกรมพัฒนาและส่งเสริมพลังงาน และต่อมากระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม เห็นชอบให้ดำเนินโครงการผันน้ำสาละวิน-เมย-เขื่อนภูมิพลต่อไป

กรกฎาคม 2539 รัฐบาลไทยลงนามบันทึกความเข้าใจ (MoU) กับรัฐบาลพม่า เพื่อขอซื้อไฟฟ้าจากพม่าจำนวน 1,500 เมกะวัตต์ ภายในปี 2553 และกล่าวว่า จะลงนามบันทึกความเข้าใจเพื่อสร้างเขื่อนกับรัฐบาลพม่าในอนาคต

ธันวาคม 2545 นายสิทธิพร รัตโนภาส ผู้ว่าการ กฟผ. เดินทางไปเจรจากับรัฐบาลพม่าเกี่ยวกับการสร้างเขื่อนสาละวินชายแดนตอนบน และเขื่อนสาละวินชายแดนตอนล่าง และกล่าวภายหลังว่า กฟผ. พร้อมจะเป็นผู้ลงทุนในโครงการ เพียงแต่จะต้องไม่แปรรูปกฟผ. พร้อมกล่าวว่าเขื่อนทั้งสองจะทำให้ค่าไฟฟ้าถูกลง 15 สตางค์ต่อหน่วย และเริ่มผลักดันโครงการอย่างจริงจังอีกครั้ง

กุมภาพันธ์ 2546 กฟผ. เข้าชี้แจงต่อคณะกรรมการการต่างประเทศ วุฒิสภา ว่า จะทำความตกลงกับรัฐบาลพม่าในเรื่องการศึกษาความเหมาะสมของโครงการ และศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสังคมภายในปี

มีนาคม 2546 ประธานบริษัทไชน่า แมชชีเนอรี อีควิปเมนต์ – บริษัทรับเหมาสร้างเขื่อนของจีน แสดงความสนใจที่จะร่วมลงทุนในโครงการสร้างเขื่อนสาละวิน ในวงเงิน 200,000 ล้านบาท ขณะที่ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี ระบุว่า รัฐบาลไทยสนับสนุนโครงการนี้ เนื่องจากจะช่วยลดต้นทุนการผลิตกระแสไฟฟ้า เพราะไฟฟ้าพลังน้ำไม่มีต้นทุนด้านเชื้อเพลิง ด้านนายสิทธิพร รัตโนภาส ผู้ว่าการ กฟผ. กล่าวว่า เขื่อนสาละวินจะมีมูลค่าการลงทุนรวมดอกเบี้ยทั้งหมด 3.7 แสนล้านบาท จะมีโรงไฟฟ้าทั้งหมด 5 โรง โดย 2 แห่งจะตั้งอยู่บริเวณชายแดนไทย-พม่า ซึ่งฝ่ายไทยจะลงทุนเอง และตั้งเป็นกองทุนร่วมทุนกับพม่า สัดส่วน 50 ต่อ 50 สำหรับโรงไฟฟ้าอีก 3 แห่งจะตั้งอยู่ในพม่า

เมษายน 2546 นายไกรศักดิ์ ชุณหะวัณ ประธานคณะกรรมการการต่างประเทศ วุฒิสภา พร้อมด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และสมาชิกสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ลงพื้นที่อำเภอแม่สะเรียง และเยือนหมู่บ้านท่าตาฝั่ง พบว่าชาวบ้านในพื้นที่ที่จะได้รับผลกระทบจากเขื่อนยังไม่ได้รับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการ

มิถุนายน 2546 แผนพัฒนากำลังการผลิตไฟฟ้าปี 2546-2559 ของกฟผ. ได้บรรจุโครงการเขื่อนสาละวินไว้ในแผน ซึ่งระบุว่า จะเริ่มผลิตไฟฟ้าได้ภายในปี 2556 ในขณะเดียวกัน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานกล่าวว่า โครงการเขื่อนสาละวินถือเป็นโครงการสำคัญทางด้านพลังงานของประเทศ และจะเดินหน้าโครงการอย่างจริงจังหากต้นทุนไฟฟ้าถูกเพียง 90 สตางค์จริง

ด้านสมาชิกวุฒิสภา น.พ.นิรันดร์ พิทักษ์วัชระ ตั้งข้อสังเกตว่า ต้นทุนการสร้างเขื่อนอาจจะสูงกว่าที่ระบุไว้เนื่องจากพื้นที่ดังกล่าวตั้งอยู่บนรอยเลื่อนของเปลือกโลกที่ยังมีการเคลื่อนตัวอยู่ และเกิดแผ่นดินไหวบ่อยครั้ง ฉะนั้นจะต้องใช้ต้นทุนมหาศาลในการรับมือกับปัญหาแผ่นดินไหว และเป็นไปไม่ได้เลยที่ค่าไฟจะมีราคาเพียง 90 สตางค์ตามที่ กฟผ.อ้าง ในขณะที่ นายไกรศักดิ์ ชุณหะวัณ กล่าวว่า กฟผ. ยังปิดบังต้นทุนหลายๆ อย่าง เช่น ยังไม่มีการพูดถึงพื้นที่น้ำท่วม 18 หมู่บ้าน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ขณะเดียวกัน บริษัทยักษ์ใหญ่ด้านพลังงานของจีนได้รวมตัวกันก่อตั้งบริษัทร่วมทุน ชื่อว่า “ยูนนาน หัวเตียน นู ริเวอร์ ไฮโดรพาวเวอร์ ดีเวลลอปเมนต์” เพื่อร่วมกันผลักดันการก่อสร้างเขื่อนผลิตกระแสไฟฟ้า 13 เขื่อนบนลำน้ำนู่ หรือสาละวินตอนบนในประเทศจีน โดยมีกำลังการผลิตรวมทั้งสิ้น 21,320 เมกะวัตต์

สิงหาคม 2546 กรมทหารพรานอำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอนได้สำรวจผลกระทบของโครงการเขื่อนสาละวินบนและสาละวินล่าง และระบุในเบื้องต้นว่า ประชาชนจำนวน 1,000 คนของทั้งฝั่งไทยและพม่าจะได้รับผลกระทบ และฐานกำลังของทหารพม่า 5 ฐาน และกองกำลังกึ่งชาติกะเหรี่ยง หรือเคเอ็นยู อีก 2 ฐานจะได้รับผลกระทบ

ตุลาคม 2546 ในการประชุมความร่วมมือทางเศรษฐกิจเอเชีย-แปซิฟิก หรือเอเปค ธนาคารนำเข้าและส่งออกแห่งประเทศไทยได้แสดงความสนใจที่จะลงทุนในโครงการเขื่อนสาละวิน กฟผ. กล่าวว่า โครงการเขื่อนสาละวินเป็นส่วนหนึ่งของโครงการโครงข่ายไฟฟ้าอาเซียน หรือ ASEAN Power Grid ที่จะเชื่อมต่อระบบสายส่งไฟฟ้าไปในประเทศสมาชิกของอาเซียน

กุมภาพันธ์ 2547 นายเหวิน เจียป่าว นายกรัฐมนตรีจีน มีคำสั่งระงับการก่อสร้างโครงการเขื่อน 13 เขื่อนบนลำน้ำนู่ (ชื่อที่ชาวจีนเรียกแม่น้ำสาละวินในเขตประเทศจีน) โดยระบุว่า ควรต้องพิจารณาอย่างรอบคอบและตัดสินใจโดยใช้หลักทางวิทยาศาสตร์ ทั้งนี้ มีรายงานข่าวว่า โครงการเขื่อนทั้ง 13 เขื่อนจะทำให้ประชาชน 50,000 คนต้องอพยพออกจากพื้นที่

สิงหาคม 2547 ประเทศไทยและพม่าตกลงที่จะร่วมมือในโครงการก่อสร้างเขื่อนบนแม่น้ำสาละวินและแม่น้ำตะนาวศรี 5 เขื่อน คือ เขื่อนท่าซาง 7,000 เมกะวัตต์, เขื่อนฮัทจี 600 เมกะวัตต์, เขื่อนสาละวินบน 5,600 เมกะวัตต์, เขื่อนสาละวินล่าง 900 เมกะวัตต์ และเขื่อนตะนาวศรี 600 เมกะวัตต์ ทั้งนี้ นายกรัฐมนตรี ทักษิณ ชินวัตร ได้กล่าวว่า อาจเชิญชวนประเทศจีนเข้าร่วมลงทุน เนื่องจากพม่าไม่อยู่ในฐานะที่จะลงทุนได้ตามลำพัง

กุมภาพันธ์ 2548 กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้ดำเนินการ “โครงการสำรวจทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า: การจัดทำข้อมูลเชิงพื้นที่ของอุทยานแห่งชาติสาละวิน เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสาละวิน อุทยานแห่งชาติน้ำตกแม่สุรินทร์ และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าลุ่มน้ำปาย ในโครงการโรงไฟฟ้าพลังน้ำสาละวิน จังหวัดแม่ฮ่องสอน” โดยว่าจ้าง ศูนย์วิจัยป่าไม้ คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ดำเนินการศึกษาแล้วเสร็จในเดือนกุมภาพันธ์ 2548 การศึกษาดังกล่าวเป็นที่ชัดเจนว่า “โครงการโรงไฟฟ้าพลังน้ำสาละวิน” ในประเทศไทยประกอบด้วยเขื่อนจำนวน 4 เขื่อน คือ

- เขื่อนไฟฟ้าพลังน้ำสาละวินตอนล่าง ชายแดนไทย-พม่า อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน
- เขื่อนไฟฟ้าพลังน้ำสาละวินตอนบน ชายแดนไทย-พม่า อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน
- เขื่อนปายชายแดน ที่บ้านน้ำเพียงดิน อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน
- เขื่อนปาย 6 ที่บ้านปางหมู อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

โดย 2 เขื่อนหลังจะทำหน้าที่ควบคุมระดับน้ำและผันน้ำ เพื่อไม่ให้น้ำท่วม 18 หมู่บ้าน ในเขตตำบลผาปอง และตำบลปางหมู จังหวัดแม่ฮ่องสอน

มีนาคม 2548 ผู้ว่าราชการจังหวัดแม่ฮ่องสอน นายสุพจน์ เลาว์ณย์ศิริ ออกมาเร่งผลักดันโครงการเขื่อนสาละวิน และโครงการผันน้ำสาละวิน เพื่อแก้ปัญหาภัยแล้ง นำกระแสไฟฟ้ามาใช้ และเพื่อเป็นสถานที่ท่องเที่ยว

ทางด้าน นายหวาง ชูเจง รัฐมนตรีกระทรวงทรัพยากรน้ำของจีน ประกาศจะเดินหน้าโครงการเขื่อนแม่น้ำนู่ โดยขั้นแรกจะสร้างเขื่อน 4 เขื่อนก่อน คือ เขื่อนลิวคู เขื่อนหม่าจี เขื่อนหย่าปี้หลิว และเขื่อนไส่เก้อ รวมกำลังการผลิต 7,180 เมกะวัตต์ แม้ว่ายังไม่มีการอนุมัติโครงการเขื่อนดังกล่าวอย่างเป็นทางการ แต่มีรายงานว่า มีการแผ้วถางทาง ขุดอุโมงค์ และเจาะพื้นแม่น้ำในบริเวณที่ตั้งของเขื่อนลิวคู (180 เมกะวัตต์) แล้ว

30 พฤษภาคม 2548 ประเทศไทยและพม่าตกลงที่จะทำการศึกษาร่วมกันในรายละเอียดเกี่ยวกับสถานที่ตั้งของเขื่อนต่างๆ บนลำน้ำสาละวิน และตะนาวศรี รวมถึงกำลังการผลิตไฟฟ้าที่เหมาะสมของแต่ละเขื่อน โดยระบุว่าโครงการเขื่อนสาละวินจะใช้เวลาก่อสร้าง 7-8 ปี

มิถุนายน 2548 กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน กระทรวงพลังงาน จัดสัมมนาเกี่ยวกับโครงการผันน้ำ สาละวินเพื่อเติมน้ำให้กับเขื่อนภูมิพลในลุ่มเจ้าพระยาที่มีความต้องการน้ำสูง โดยระบุว่า จะสร้างอุโมงค์ ผันน้ำความยาวประมาณ 62 กิโลเมตร เพื่อผันน้ำจากแม่น้ำเมย สาขาของแม่น้ำสาละวินจากบ้านสบเงา อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ไปสิ้นสุดที่ห้วยแมงจูด บ้านห้วยหินคำ อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเข้าสู่อ่างเก็บน้ำเขื่อนภูมิพล

กฟผ. เปิดแผนแผนการก้าวสู่ธุรกิจด้านพลังงานอย่างเต็มรูปแบบภายใน 5 ปีหลังจากจดทะเบียนเป็นบริษัทมหาชน และจะรื้อฟื้นโครงการขนาดใหญ่นอกประเทศ อย่างเช่น โครงการเขื่อนสาละวิน

31 สิงหาคม 2548 เครือข่ายองค์กรภาคประชาสังคมและบุคคลในประเทศจีน ได้ส่งจดหมายถึงรัฐบาลจีน เรียกร้องให้เปิดเผยข้อมูลรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการสร้างเขื่อนบนแม่น้ำนู่ เพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายสิ่งแวดล้อมของจีน ซึ่งโครงการขนาดใหญ่จะต้องเปิดเผยผลการศึกษาต่อสาธารณะ

กันยายน 2548 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่างประเทศ นายกันตธีร์ ศุภมงคล เยือนพม่าและเข้าพบ นายพล ตาน ฉ่วย เพื่อเจรจาแผนการสร้างเขื่อนในลุ่มน้ำสาละวิน โดยเขาระบุว่า การศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการจะเริ่มขึ้นในเดือนนี้ และจะเสร็จสิ้นเพื่อส่งให้กับรัฐบาลไทยและพม่าภายในสิ้นปี 2549 โดย กฟผ. จะเป็นหนึ่งในผู้ร่วมลงทุน

22 กันยายน 2548 บริษัท ชิโนไฮโดร คอร์ปอเรชั่น จำกัด จากประเทศจีน จะลงนามบันทึกความเข้าใจกับบริษัท ปตท. สผ. จำกัด (มหาชน) เพื่อร่วมลงทุนพัฒนาไฟฟ้าพลังน้ำในประเทศพม่าขนาด 7,000 เมกะวัตต์, ลาว 3,000 เมกะวัตต์ และกัมพูชา 200 เมกะวัตต์

29 กันยายน 2548 เครือข่ายองค์กรภาคประชาสังคมในประเทศไทยและพม่าจำนวน 90 องค์กร ร่วมกันออกจดหมายเปิดผนึกถึงรัฐบาลจีน เรียกร้องให้เปิดเผยข้อมูลการศึกษาผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมของโครงการสร้างเขื่อน 13 เขื่อนบนแม่น้ำสาละวินในประเทศจีน ซึ่งเป็นการสนับสนุนเครือข่ายภาคประชาชนในประเทศจีนที่ได้มีจดหมายเรียกร้องไปยังรัฐบาลของตนให้เปิดเผยข้อมูลเมื่อเดือนสิงหาคมที่ผ่านมา

พฤศจิกายน 2548 ชาวกะเหรี่ยง 15,000 คนที่อาศัยอยู่ในรัฐกะเหรี่ยง และที่อยู่ตามชายแดนไทย-พม่าลงชื่อต่อต้านโครงการเขื่อนสาละวิน และร้องขอให้ประชาคมนานาชาติ และองค์กรพัฒนาเอกชนไทยช่วยเป็นกระบอกเสียงให้พวกเขาด้วย

ธันวาคม 2548 บมจ. กฟผ. ลงนามข้อตกลงบันทึกข้อตกลง (MOA) กับการไฟฟ้าพม่า เพื่อร่วมมือในโครงการสร้างเขื่อนบนแม่น้ำสาละวิน 4 เขื่อน และแม่น้ำตะนาวศรีอีก 1 เขื่อน โดยจะเริ่มที่เขื่อนฮัทจี 1,200 เมกะวัตต์ก่อน พร้อมทั้งพูดคุยถึงโครงการโครงการจ่ายไฟฟ้าอาเซียนด้วย ขณะที่เครือข่ายเฝ้าระวังแม่น้ำสาละวิน (Salween Watch) และเครือข่ายผู้ได้รับผลกระทบจากโครงการเขื่อน ออกแถลงการณ์คัดค้านการลงนามข้อตกลงในครั้งนี้ โดยแสดงความกังวลต่อการดำเนินงานที่ไม่โปร่งใส ไม่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ และเรียกร้องให้เปิดเผยข้อมูลของโครงการและผลกระทบที่จะมีต่อประชาชนทั้งในฝั่งไทยและพม่า

มกราคม 2549 กระทรวงทรัพยากรน้ำของจีนกล่าวว่า แม่น้ำสาละวินหรือแม่น้ำนู่เป็นแม่น้ำระหว่างประเทศ เพราะฉะนั้นรายงานผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อมเกี่ยวกับโครงการเขื่อนบนแม่น้ำนู่จึงถือเป็นความลับของชาติ ไม่สามารถเปิดเผยได้ ขณะที่ทางโฆษกของกระทรวงการต่างประเทศของจีนออกมากล่าวว่า ประเทศอื่นๆ ควรให้ความไว้วางใจประเทศจีนในการดำเนินการสร้างเขื่อน เพราะจีนมีนโยบายที่รัดกุมและดำเนินการอย่างมีความรับผิดชอบ

กุมภาพันธ์ 2549 สำนักข่าว Mizzama รายงานว่า ถนนภายในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสาละวิน ซึ่งเป็นเส้นทางล่าเหยี่ยวไม้ในอดีตได้รับการปรับปรุงเพื่อขนส่งวัสดุก่อสร้างไปยังที่ตั้งเขื่อน และรายงานถึงความถี่ของแผ่นดินไหวในประเทศพม่าว่า ในปี 2547 เกิดแผ่นดินไหว 200 ครั้ง ในปี 2548 เกิดแผ่นดินไหว 300 ครั้ง และในเดือนมกราคม 2549 เกิดแผ่นดินไหว 28 ครั้ง และในรัฐฉาน เคยเกิดแผ่นดินไหววัดได้ 8 ริกเตอร์ เมื่อปี 2455

มีนาคม 2549 กฟผ. ปฏิเสธที่จะเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับโครงการเขื่อนสาละวินแก่วุฒิสภา และกลุ่มนักสิ่งแวดล้อม โดยระบุว่าต้องได้รับความเห็นชอบจากพม่าก่อน เนื่องจากเป็นข้อตกลงที่ได้ทำไว้กับพม่า ในขณะที่ทางคณะอนุกรรมการความมั่นคงของฐานทรัพยากร วุฒิสภา กล่าวว่า การปิดบังข้อมูลเป็นอุปสรรคต่อกระบวนการมีส่วนร่วม ด้านคณะกรรมการการต่างประเทศ วุฒิสภา กล่าวว่า โครงการเขื่อนสาละวินต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภา เนื่องจากเป็นโครงการที่สร้างอยู่บนแม่น้ำสาละวินซึ่งเป็นพรมแดนไทย-พม่า

กลุ่มวิจัยด้านการพัฒนาของคะเรนนี่ เปิดเผยข้อมูลงานวิจัยว่า จะมีประชาชนอย่างน้อย 30,000 คนที่จะได้รับผลกระทบจากโครงการเขื่อนสาละวินตอนบน และกลุ่มชนเผ่าอินตาเลที่มีอยู่ประมาณ 1,000 คนจะต้องอพยพออกจากพื้นที่น้ำท่วมและสูญเสียที่ดินทำกินไปอย่างถาวร และเรียกร้องให้ประชาคมโลกหยุดการสนับสนุนเขื่อนสาละวิน เพราะเท่ากับเป็นการสนับสนุนรัฐบาลทหารพม่าให้มีรายได้นำไปเสริมสร้างอำนาจ และทำการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อไป

เมษายน 2549 บริษัทเอกชนไทย – เอ็มดีเอ็กซ์ ได้ลงนามข้อตกลงกับพม่าเพื่อลงทุนในโครงการเขื่อนท่าซาง ทางตอนใต้ของรัฐบาล ซึ่งจะมีกำลังการผลิต 7,110 เมกะวัตต์ ใช้เงินลงทุนประมาณ 2.4 แสนล้านบาท และจะใช้เวลาก่อสร้างนาน 15 ปี

กระทรวงพลังงานของไทยประกาศเดินหน้าร่วมทุนสร้างเขื่อนสาละวินกับพม่าแม้ กฟผ. จะถูกศาลปกครองพิพากษาให้ระงับการระดมทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยเสนอทางออกว่าจะตั้งบริษัทลูกเข้าไปดำเนินการแทน

พฤษภาคม 2549 เจ้าหน้าที่ทีมสำรวจของ กฟผ. เหยียบกับระเบิดขณะทำการสำรวจพื้นที่โครงการเขื่อนฮัทธิ และเสียชีวิตในเวลาต่อมา

กฟผ. ยกเลิกการสำรวจพื้นที่อย่างเต็มรูปแบบ โดยคาดว่าจะเริ่มใหม่อีกครั้งในปี 2550

5 มิถุนายน 2549 มีรายงานจากกลุ่มสิทธิมนุษยชนกะเหรี่ยงว่ามีกรณีปะทะกันระหว่างทหารพม่ากับกลุ่มกะเหรี่ยง ซึ่งเชื่อว่าอาจโยงใยกับโครงการก่อสร้างเขื่อน

18 มิถุนายน 2549 ผู้อำนวยการฝ่ายวิศวกรรมพลังน้ำของ กฟผ. กล่าวกับสำนักข่าว รอยเตอร์ว่าการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการเขื่อนฮัทธิถือเป็นความลับที่อยู่ในข้อตกลงกับทางการพม่า และกล่าวถึงกำลังการผลิตของเขื่อนสาละวินตอนบนว่าอาจจะสูงกว่า 5,000 เมกะวัตต์ ซึ่งจะส่งผลกระทบอย่างมากต่อแม่น้ำปายในอำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน และยังกล่าวว่า แม้กฟผ. จะมีความสามารถอพยพคนออกจากพื้นที่ได้ แต่คงเป็นไปได้ด้วยความยากลำบาก

26 มิถุนายน 2549 กฟผ. ลงนามในโครงการร่วมทุนสร้างเขื่อนฮัทธิกับ บริษัท ซิโนไฮโดร คอร์ปอเรชั่น จากประเทศจีน และรัฐบาลพม่า โดยถือหุ้นร้อยละ 45, 40 และ 15 ตามลำดับ ใช้เงินลงทุนประมาณ 44,100 ล้านบาท สามารถผลิตไฟฟ้า 1,000 เมกะวัตต์ ราคาต้นทุนการไฟฟ้าเฉลี่ย 1.60 บาทต่อกิโลวัตต์-ชั่วโมง ให้ผลตอบแทนการลงทุน 19% และต้นทุนการผลิตไฟฟ้าที่ 1.40 บาทต่อกิโลวัตต์-ชั่วโมง โดยจะใช้เงินกู้ดอกเบี้ยต่ำจากจีน

3 กรกฎาคม 2549 เครือข่ายเฝ้าระวังแม่น้ำสาละวินออกแถลงการณ์เรียกร้องให้ยุติแผนการสร้างเขื่อนขนาดใหญ่บนแม่น้ำสาละวิน เพราะเงินทุนจะไปสนับสนุนรัฐบาลทหารพม่าให้กดขี่ชนกลุ่มน้อย อีกทั้งโครงการยังขาดความโปร่งใสและละเลยการมีส่วนร่วม และชี้ว่าการวางแผนด้านพลังงานของไทยมักคลาดเคลื่อนเกินจริง ซึ่งนำไปสู่การลงทุนโครงการขนาดใหญ่ที่ไม่จำเป็น และผลกระทบไปสู่ผู้ใช้ไฟฟ้าในประเทศไทยในที่สุด

10 กรกฎาคม 2549 ทางการพม่ากล่าวว่าได้ทำการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการทั้งหมดเรียบร้อยแล้วตั้งแต่เดือนพฤษภาคม ในขณะที่ กฟผ. กล่าวว่า มีข้อมูลเพียงพอสำหรับรายงานการศึกษาความเป็นไปได้ แม้ว่าจะไม่สมบูรณ์แบบตามที่ กฟผ. ต้องการก็ตาม ทั้งนี้ การสำรวจเต็มรูปแบบต้องหยุดชะงักหลังเจ้าหน้าที่ กฟผ. เหยียบกับระเบิดขณะทำการสำรวจพื้นที่สร้างเขื่อนฮัทธิ ในขณะที่ กฟผ. กล่าวว่า การสำรวจอย่างเต็มรูปแบบจะทำได้อีกครั้งในปี 2550 ทางการพม่ากลับกล่าวว่า การก่อสร้างเขื่อนฮัทธิจะเริ่มขึ้นราวเดือนธันวาคม 2549 หรือมกราคม 2550

18 กรกฎาคม 2549 องค์การศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ หรือ ยูเนสโก มีความกังวลเกี่ยวกับการสร้างเขื่อนในมณฑลยูนนานว่า จะกระทบต่อพื้นที่มรดกโลกสามแม่น้ำไหลเคียง

(Three Parallel Rivers) แม้ทางการจีนจะรับประกันว่าไม่มีผลกระทบใดๆ แต่ทางยูเนสโกกลับไม่ได้รับรายงานผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อมเป็นการยืนยัน

สิงหาคม 2549 นายปิยสวัสดิ์ อัมระนันท์ ประธานมูลนิธิพลังงานเพื่อสิ่งแวดล้อม (มพล.) กล่าวในงานสัมมนาเรื่อง 'การนำเข้าพลังงานจากประเทศเพื่อนบ้านและความมั่นคง' ว่าประเทศไทยควรต้องทบทวนนโยบายการรับซื้อไฟฟ้าจากประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะกับประเทศที่มีปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างประเทศพม่า และถึงเวลาแล้วที่รัฐบาลต้องให้ความสำคัญกับพลังงานหมุนเวียนอย่างจริงจัง

15 กันยายน 2549 องค์กรสภาวะเพื่อสิ่งแวดล้อมแห่งฉาน (Shan Sapawa Environmental Organisation) ได้จัดทำรายงานเกี่ยวกับการเตรียมการสร้างเขื่อนท่าซาง กำลังการผลิต 7,110 เมกะวัตต์ สูง 228 เมตร ซึ่งเป็นเขื่อนที่สูงที่สุดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยระบุว่า สิบปีที่ผ่านมามีทหารพม่าได้เพิ่มกำลังในพื้นที่สร้างเขื่อนเป็นสามเท่า และมีประชาชน 60,000 คนถูกบังคับให้อพยพออกจากพื้นที่สร้างเขื่อน ชาวบ้านจำนวนมากถูกทรมาน ข่มขืน และฆ่า และจำนวนมากลี้ภัยเข้ามาในประเทศไทย

ตุลาคม 2549 นายปิยสวัสดิ์ อัมระนันท์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานกล่าวกับ Asia Times Online ถึงนโยบายพลังงานโดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับเขื่อนสาละวินว่า กระทรวงพลังงานจะเลื่อนแผนความร่วมมือกับทางการพม่าออกไปก่อน แต่จะไปเน้นความร่วมมือในด้านพลังงานไฟฟ้าพลังน้ำกับประเทศลาวแทน

พฤศจิกายน 2549 กฟผ.ได้ว่าจ้างสถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ให้ทำการศึกษาผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม ระยะเวลา 15 เดือน ในบริเวณห้วยงานเขื่อนฮัทธิ์ในประเทศพม่า ขณะที่มียางานอยู่อย่างต่อเนื่องเกี่ยวกับการเพิ่มกำลังการผลิตเพื่อควบคุมพื้นที่การทำไม้ขนาดใหญ่และจำนวนหนึ่งถูกชักลากมารอที่ชายแดนเพื่อนำเข้าประเทศไทย รวมถึงการปรับปรุงถนนในประเทศไปยังบริเวณชายแดนไทย-พม่าที่ใกล้จัดสร้างเขื่อน

17 พฤศจิกายน 2549 การประชุมคณะกรรมการ กฟผ. อนุมัติให้จัดตั้งบริษัท กฟผ. อินเตอร์เนชั่นแนล (มหาชน) จำกัด ด้วยทุนจดทะเบียน 50 ล้านบาท บริษัทดังกล่าวจะทำหน้าที่เป็นตัวแทน กฟผ. ในการเข้าไปลงทุนผลิตและส่งกระแสไฟฟ้าและธุรกิจที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศ ประกอบด้วย 4 โครงการหลักคือ 1. โครงการพัฒนาระบบสายส่ง อำเภอบ้านนาบง ประเทศลาวมายังชายแดนไทย มูลค่าโครงการ 2,840 ล้านบาท 2. โครงการผลิตไฟฟ้าพลังน้ำเขื่อนฮัทธิ์ ในประเทศพม่ามูลค่า 4.4 หมื่นล้านบาท 3. โครงการผลิตไฟฟ้าถ่านหิน เขียงตุง ประเทศพม่า 4. โครงการผลิตไฟฟ้าพลังน้ำในลาว (น้ำเจียบ 1) แสดงให้เห็นว่า กฟผ. สามารถขยายการลงทุนในพม่า ภายใต้โครงการเขื่อนฮัทธิ์อย่างเต็มตัว

28 กุมภาพันธ์ 2550 ตัวแทนเครือข่ายชาวบ้านลุ่มน้ำสาละวินเดินทางเข้ากรุงเทพฯ พร้อมด้วยรายชื่อแบบจดหมายของเครือข่ายชาวบ้านจำนวน 836 คน และตัวแทนคณะกรรมการประสานงานองค์กรพัฒนาชนบท (ภาคเหนือ) พร้อมด้วยรายชื่อจาก 232 องค์กร และ 1,700 รายชื่อจากทั่วโลก เข้ายื่นจดหมายเรียกร้องให้รัฐบาลยุติโครงการเขื่อนสาละวิน ผ่านรัฐมนตรีกระทรวงพลังงาน ที่กระทรวงพลังงาน โดยรัฐมนตรีได้บอกปิดกับตัวแทนที่เข้าพบว่า รัฐบาลชุดปัจจุบันไม่มีนโยบายสร้างเขื่อนสาละวินในประเทศพม่า

ในวันเดียวกันนี้ ได้มีการรณรงค์เรียกร้องให้รัฐบาลไทยยุติโครงการเขื่อนสาละวินในเมืองต่างๆ พร้อมกันทั่วโลก เช่น วอชิงตัน ดีซี, นิวเดลี, ซิดนีย์, เอสเซน (เยอรมัน), ปารีส, จาคาตาร์, โอ๊คแลนด์, มะนิลา

30 มีนาคม 2550 รัฐบาลทหารพม่ากับบริษัทเอ็มดีเอ็กซ์ กรุ๊ป ร่วมกันจัดพิธีเปิดโครงการเขื่อนท่าซาง บริเวณพื้นที่สร้างเขื่อนท่าซาง ที่เมืองโตน ในรัฐฉาน

องค์กรสภาวะเพื่อสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ออกแถลงการณ์เรียกร้องให้ บริษัท เอ็มดีเอ็กซ์ ของไทย ถอนตัวออกจากโครงการเชื่อมท่าทาง และชี้ว่าการจัดงานเปิดตัวโครงการเชื่อมดังกล่าว ทหารพม่าได้เกณฑ์ราษฎรในรัฐฉานกว่า 400 คนให้ไปร่วมพิธีเปิดตัว

20 เมษายน 2550 อนุกรรมการสิทธิในทรัพยากรน้ำและแร่ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ลงพื้นที่บ้านสบเมย ตำบลแม่สามแลบ อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน เพื่อตรวจสอบผลกระทบจากการสร้างเขื่อนฮัทธิในประเทศพม่า

บริษัท ฟาร์ไรซ์ดี อินเวสเมนต์ กรุ๊ป และ บริษัท โกลด์ วอเตอร์ ริซอร์ส ของจีน แถลงว่าพร้อมที่จะสนับสนุนด้านการเงินสำหรับการสร้างเขื่อนสาละวิน แถบพรมแดนพม่า-จีน ใกล้เมืองกุนหลง ในรัฐฉาน แต่ยังไม่มียุทธศาสตร์เพิ่มเติมใดๆ

กรกฎาคม 2550 กรม. อนุมัติแผนพัฒนาพลังงานไฟฟ้า 2550-2564 (PDP 2007) โดยระบุเชื่อมต่อท่าทาง และเขื่อนฮัทธิ เป็นทางเลือกหนึ่งของการซื้อไฟฟ้าจากประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งประกอบด้วยจีน พม่า และลาว แต่ยังไม่ระบุเป็นรายชื่อโรงไฟฟ้าในแผนหลักหรือแผนทางเลือก

2 กันยายน 2550 เกิดระเบิดที่ค้ายพักของเจ้าหน้าที่ กฟผ. ที่เข้าไปสำรวจเขื่อนฮัทธิ ส่งผลให้เจ้าหน้าที่ กฟผ. เสียชีวิตหนึ่งนาย นับเป็นการสูญเสียครั้งที่สอง หลังจากก่อนหน้านี้ เมื่อพฤษภาคม 2549 ได้เกิดเหตุระเบิดเป็นผลให้เจ้าหน้าที่ กฟผ. เสียชีวิตไปหนึ่งนาย

5 กันยายน 2550 เครือข่ายเฝ้าระวังแม่น้ำสาละวินออกแถลงการณ์เรียกร้องให้ กฟผ. ยกเลิกโครงการพลังงานทั้งหมดในประเทศพม่า จนกว่าสถานการณ์ทางการเมืองในประเทศพม่าจะเป็นประชาธิปไตยอย่างแท้จริง ประชาชนมีสิทธิในการรับรู้ข้อมูล และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอย่างเป็นอิสระ

7 ตุลาคม 2550 หลังเหตุการณ์นองเลือดในกรุงย่างกุ้ง เครือข่ายแม่น้ำประเทศพม่าได้ออกแถลงการณ์เรียกร้องต่อประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ไทย จีน อินเดีย ให้ระงับโครงการด้านพลังงานที่ทำไว้กับรัฐบาลทหารพม่า โดยชี้ว่าเงินทุนจากโครงการขนาดใหญ่จะไปเสริมฐานกำลังให้กับทหารพม่า ซึ่งจะไปสนับสนุนให้เกิดการความรุนแรงที่ทหารพม่าจะกระทำต่อประชาชนในประเทศพม่าเพิ่มมากขึ้น

30 ตุลาคม 2550 คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติสรุปรายงานการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนกรณีโครงการก่อสร้างเขื่อนบนแม่น้ำสาละวิน โดยมีข้อเสนอต่อรัฐบาลให้ กฟผ. ระงับการก่อสร้างเขื่อนฮัทธิบนแม่น้ำสาละวิน เนื่องจากเป็นโครงการที่อยู่ในพื้นที่ที่มีความขัดแย้งและการสู้รบ เป็นการส่งเสริมให้มีการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อประชาชนกะเหรี่ยง และไทยจะต้องแบกรับภาระในการดูแลผู้อพยพดังกล่าว

นอกจากนี้ยังได้ระบุถึงข้อมูลของ กฟผ. เกี่ยวกับระดับน้ำท่วมของเขื่อนฮัทธิ ซึ่งอยู่ที่ระดับ 48 เมตร (รทก.) แต่จากการลงพื้นที่ตรวจสอบบริเวณหาดทรายบ้านสบเมย พบว่าอยู่ที่ระดับ 20 เมตร (รทก.) เท่านั้น ทางคณะกรรมการสิทธิฯ จึงเห็นว่าที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัยริมแม่น้ำเมยและแม่น้ำสาละวิน รวมตลอดทั้งแม่น้ำสาขาบางบริเวณ ย่อมต้องถูกน้ำท่วมถาวรเช่นเดียวกัน และวิถีชีวิตของชุมชนก็ไม่อาจใช้ประโยชน์ในการทำเกษตรกรรมได้ต่อไป

20 พฤศจิกายน 2550 นักสิ่งแวดล้อมและนักสิทธิมนุษยชนชุมนุมหน้าตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เรียกร้องให้บริษัท เอ็มดีเอ็กซ์ ถอนตัวจากโครงการเชื่อมท่าทาง ในรัฐฉาน ประเทศพม่า เนื่องจากการดำเนินโครงการดังกล่าวเป็นเหตุให้มีการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างมาก ทั้งการขับไล่ชาวบ้านออกจากพื้นที่ การบังคับใช้แรงงาน การข่มขืน และการสังหาร

สื่อพม่ารายงานสัดส่วนการถือครองหุ้นล่าสุดของเขื่อนท่าทาง โดยมีบริษัทสัญชาติจีนชื่อ เกอโจวป้า วอเตอร์ แอนด์พาวเวอร์ กรุ๊ป เข้ามาถือครองหุ้นในโครงการ 51 เปอร์เซ็นต์ ในขณะที่หุ้นส่วนของทางพม่าอยู่ที่ 25 เปอร์เซ็นต์ และของเอ็มดีเอ็กซ์อยู่ที่ 24 เปอร์เซ็นต์ โดยเจ้าหน้าที่พม่าให้เหตุผลถึงความไม่มั่นใจในบริษัทเอ็มดีเอ็กซ์ เนื่องจากได้ดำเนินโครงการมานานกว่าทศวรรษ แต่ยังไม่เกิดความคืบหน้าใด ๆ

3 ธันวาคม 2550 เครือข่ายแม่น้ำประเทศพม่าพร้อมด้วยองค์กรกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ได้ยื่นหนังสือต่อ กงสุลจีน จังหวัดเชียงใหม่ เรียกร้องให้รัฐบาลจีน ซึ่งลงทุนในเขื่อนต่าง ๆ ในประเทศพม่า ซึ่งรวมถึง โครงการเขื่อนท่าช้างและเขื่อนฮัทจี ให้คำนึงถึงผลเสียหายที่จะเกิดขึ้นต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม ซึ่งถือ เป็นการทำลายภาพลักษณ์ของประเทศจีนเองด้วย